

Martin Kranjec, predsjednik
Hrvatskog pčelarskog saveza

MARTIN KRANJEC, PREDSEDNIK HRVATSKOG PČELARSKOG SAVEZA

Izboriti se za što bolji položaj pčelarstva u društvu

*HPS kao krovna organizacija pčelara u RH okuplja 124 pčelarske udruge, s približno 5000 članova *Naravno da nije sve idealno u pčelarstvu i ne teče samo „med i mlijeko“

Na naš poziv da nam odgovori na pitanja o aktualnom stanju u pčelarstvu Hrvatske rado se odazvao Martin Kranjec, predsjednik Hrvatskog pčelarskog saveza: «Zahvaljujem se na pozivu, u ime svih pčelara RH, pa naravno i svoje osobno ime. Predsjednik sam Hrvatskog pčelarskog saveza od 2006. g., a trenutno mi je u tijeku drugi mandat - potvrđen na Skupštini HPS-a u ožujku 2010. g.

O sebi ukratko mogu reći da sam umirovljen kao ratni vojni invalid, sa činom pukovnika Hrvatske vojske. Aktivno se bavim pčelarstvom i trenutno posjedujem 100 pčelinjih zajednica.

HPS okuplja 124 udruge pčelara i preko 5000

pčelara. Koliko u Hrvatskoj ukupno ima pčelara i kako je ostali dio organiziran? Kolika je proizvodnja meda u Hrvatskoj? Ima li HPS snagu ravnopravnog partnera s Ministarstvom i ostalim institucijama?

Hrvatski pčelarski savez kao krovna organizacija pčelara u RH okuplja 124 pčelarske udruge, s približno 5 tisuća članova. Prema saznanjima koje imamo u Savezu, a s obzirom na podatke iz Katastra pčelinjih paša koje HPS sukladno Pravilniku o držanju pčela i katastru pčelinje paše provodi na teritoriju RH, u našoj zemlji je sveukupno oko 8 tisuća pčelara. Postoji dio od oko 3 tisuće pčelara izvan HPS-a te HPS nije sretan i zadovoljan što i oni nisu unutar Saveza jer s većim brojem članova Saveza

neka pitanja bi bila i lakše ostvariva.

Naravno da demokracija nosi i mogućnost odabira, pa su tako i ti pčelari odabrali da nisu članovi HPS-a i ukratko se može reći da ne postoji neki organizacijski oblik za takve pčelare koji su izvan sustava.

Kad se govori o ukupnoj proizvodnji meda u RH, na to utječe niz faktora te se ne može eksplicitno reći kolika je stvarna proizvodnja meda u RH. No, prema podacima iz Katastra pčelinjih paša te određenih parametara, možemo približno reći da se proizvodnja meda u 2010. godini kreće u razini od oko 7 tisuća tona meda.

Upravo dobra organiziranost HPS-a potvrda je jednakopravnog statuta, odnosno partnerskog od-

Kontakt: EHPS, Zagreb, Pavla Hatza 5/III
10000 Zagreb, Telefon: 01/48 19 536,
Fax: 01/48 52 543
e-mail: pcelarski-savez@zg.htnet.hr
www.pcela.hr

nosa koji smo uz puno uloženog rada i transparentnog odnosa uspjeli izgraditi u suradnji s resornim Ministarstvom poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja. S punim pravom možemo istaknuti da su mnoga zakonska rješenja, kao i mnoge odredbe podzakonskih akata bila inicirana od strane HPS-a, a mnoga od njih su našla i svoje mjesto u realizaciji istih.

Što u tim odnosima još uvijek ne ide kako bi trebalo? Je li ipak „nevidljiva“ birokracija na neki način uzela stvar u svoje ruke? Aktualno stanje u pčelarstvu nije med i mlijeko!

Naravno da nije sve idealno i da u pčelarstvu ne teče kako kaže poslovice - samo „med i mlijeko“, pa stoga možemo reći da u nekim situacijama sporost birokracije, odnosno administrativnog aparata uvelike onemogućava realizaciju određenih projekata ili ih znatno usporava.

Na takvu tromost administrativnog aparata znatno utječu i određeni interesni lobiji kojima je prvenstveno cilj zadovoljiti njihove uske interese te im širi društveni interes nije u prvom planu.

Zadatak HPS je da svojim svakodnevnim aktivnostima - prema resornom ministarstvu poljoprivrede, nastoji takve negativne utjecaje svesti na što manju moguću mjeru te se izboriti za što bolji položaj pčelarstva u društvu.

Nije potrebno niti sve mjere iz EU primati zdravo za gotovo, jer neke su uobličene u određene zakonske okvire na način da tako postaju još više otežavajući faktor za poljoprivrednike, što i nije bila na-

HPS ne pravi distinkciju između velikih i malih pčelara

U našem pčelarstvu, kao poljoprivrednoj djelatnosti, razlikujemo pčelare hobiste, pčelare kojima je pčelarstvo dopunska djelatnost, te pčelare profesionalce. Pčelare profesionalce koji isključivo žive od pčelarenja, kako u svijetu i Europi tako i kod nas, čini svega od 1 do 5 % sveukupnog broja pčelara. Puno toga ovisi i o načinu pčelarenja te stoga razlikujemo stacionarno pčelarenje i seleće pčelarenje. Kod stacionarnog pčelarenja pčelari mogu računati s maksimalno 1 do 3 pčelinje paše, dok seleće pčelarstvo omogućuje pčelarima prisutnost na većem broju paša, odnosno čak do pet pčelinjih paša, što znači i veću proizvodnju meda i veće prinose.

Naravno da seleće pčelarstvo iziskuje i značajne financijske izdatke koje pčelar mora prije svega uložiti u prijevozna sredstva, razne šlepe, kontejnere i svu drugu mobilnu opremu koja mu omogućuje da se bavi selećim pčelarstvom. S obzirom na to da zbog raznih vremenskih prilika, odnosno, bolje rečeno - vremenskih neprilika, dolazi do gubitaka pojedinih „pčelinjih paša“, kao i da razni štetni utjecaji kojima čovjek narušava sveukupnu biljnu raznolikost, „tjeraju“, pčelare da se sve više okreću i bave selećim pčelarstvom.

Svakom pčelaru je dopušteno, a isto tako i dostupno u okviru njihove osobne želje da se bave s nekim od spomenutih načina pčelarenja. Naravno da HPS, kao krovna organizacija pčelara u RH, ne pravi distinkciju između velikih i malih pčelara, već svojim aktivnostima i odnosima prema resornom ministarstvu i ostalim institucijama nastupa na način da štiti interese svih pčelara u RH, bez obzira na njihove osobne stavove i način bavljenja pčelarstvom.

mjera legislative preuzete iz EU, tako da puno truda i rada treba uložiti da se određene manjkavosti isprave.

HPS u tim svojim aktivnostima usko surađuje i s nizom ostalih ministarstava od kojih ističemo Ministarstvo regionalnog razvoja, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo prometa i veza, a naravno da se uska suradnja postigla i sa znanstvenim institucijama, u prvom redu sa Sveučilištem u Zagrebu koje okuplja preko trideset fakulteta, a na prvom mjestu ističemo suradnju sa Veterinarskim fakultetom u Zagrebu, Prehrambeno-biotehnoškim fakultetom u Zagrebu, Poljoprivrednim fakultetom u Osijeku, Agronomskim fakultetom u Zagrebu, Medicinskim fakultetom u Rijeci, te nizom drugih institucija.

Kakav je položaj pčelarstva u Hrvatskoj u odnosu na zemlje okruženja (primjera Slovenije, Mađarske...). Jesmo li do kraja iskoristili svoje potencijale u proizvodnji meda?

Kad promatramo položaj hrvatskog pčelarstva u odnosu na zemlje iz okruženja, od kojih su neke i članice EU poput Slovenije, Mađarske i dr., možemo reći da je hrvatsko pčelarstvo u okviru europskog prosjeka. Tu treba istaknuti da se u RH prema podacima iz Katastra pčelari s 366.814 pčelinjih zajednica, što predstavlja raspored od 6,5 košnica po kvadratnom kilometru. Temeljem tog podatka možemo reći da smo i bolji od europskog prosjeka. Važna karakteristika hrvatskog pčelarstva je i sortnost medova te i u toj kategoriji idemo uz bok najpoznatijih zemalja kao što su Francuska, Španjolska, a kada znamo veličinu tih zemalja ne samo u pčelarskom smislu nego i zemljopisnom tada taj podatak o našoj visokoj sortnosti (26 sorti medova) ima još veće značenje.

Naša velika prednost upravo je velika biljna raznolikost na području RH, što omogućuje pčelarima i veliku brojnost „pčelinjih paša“, koje naravno nisu u punoj mjeri još dovoljno iskorištene tako da postoji još dovoljno prostora za povećanje proizvodnje u pčelarstvu.

Zašto postoje prigovori dijela pčelara da sustav potpora nije dobro postavljen i da se tako neće do kraja razviti pčelarstvo kao profesionalna djelatnost? Treba li pčelarstvo razvijati kao gospodarsku granu ili..?

Normalno je da kad se donose određeni projekti, uvijek postoji i nezadovoljnih, pa je tako slučaj i s ovim Nacionalnim programom za pčelarstvo. Činjenica je da se za ovaj sustav, odnosno ovaj mo-

Nacionalni pčelarski program za potpore u pčelarstvu

Kako je znano, ne samo u pčelarskom puku nego i u široj javnosti, izrađen je Nacionalni pčelarski program za potpore u pčelarstvu u 2011/2012. g., isti je prošao sve instance u Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja te je slijedom toga u nadležnosti resornog ministarstva da isti uputi na usvajanje Vladi RH, a upravo je to u ovom momentu pitanje koje svi pčelari u RH željno očekuju.

Tim programom utvrđene su programske mjere i to:

1. suzbijanje varooze pčela;
2. kontrola kvalitete meda;
3. obnavljanje pčelinjeg fonda;
4. racionalizacija troškova selećeg pčelarstva;
5. tehnička pomoć pčelarima;
6. primijenjena istraživanja u pčelarstvu.

Za istaknuti je da su ove programske mjere temeljene na Normi 1.2.3.4./2007 - Uredba Vijeća EU.

Znači, ove programske mjere predstavljaju okvir koji se financira u EU i to u svim članicama EU tako da su te odrednice navedene i u ovaj program potpora za pčelarstvo u RH 2011/2012.

del potpora prijavilo gotovo dvostruko više pčelara nego što je to bio slučaj s dosadašnjim modelom potpora, odnosno u direktnom načinu potpora za pčelarstvo.

Ovaj model nudi pčelarima veći izbor programskih mjera te se svaki pčelar, ukoliko to želi, može pronaći u barem jednoj programskoj mjeri, a upravo ta raznolikost i širina programskih mjera nudi i vodi ka razvoju pčelarstva.

Naravno, ovo je prva godina u kojoj će se na ovaj način provoditi potpore za pčelarstvo te smo stoga i bili ograničeni kako sa zakonskim „okvirom“ koji je postavila EU, tako i sa samim mjerama koje će se financirati.

Mišljenja smo da je ovaj program potpora za pčelarstvo dobar, a u daljnjem periodu bit će dovoljno vremena da se uočeni nedostaci ili promijene ili formiraju na način koji će eventualno biti bolji i prihvatljiviji, ali prvenstveno ovakav sustav potpora tek mora zaživjeti kako bi znali što dalje činiti.

Često puta sam čuo: Dobar biznis je proizvodnja meda. U to treba krenuti. Isplati li se baviti pčelarstvom kao djelatnosti ili ostati na razini hobija?

Današnje pčelarstvo u RH postavljeno je na način da ga čine pčelari hobisti, pčelari koji se bave pčelarstvom kao dopunskom djelatnošću te pčelari profesionalci. Na sam razvoj pčelarstva utječe niz faktora, počevši od vremenskih uvjeta, rasporeda pčelinjih paša u prostoru, biljne raznolikosti i cvatnje medonosnih biljaka u određenom ciklusu pašne sezone. Svi ti pokazatelji čine faktore koji utječu na pčelarstvo kao gospodar-

sku granu tako da smatram da je ovakav postav pčelarstva u našim okvirima adekvatan.

Cijene meda u maloprodaji čine mi se astronomske, ne samo ove godine. Kad se malo zagrebe ispod tih cijena što se ustvari krije? Kao da postoji neobjašnjiva rupa u razlici od otkupne cijene meda do one koju plaćam na blagajni.

Na našem tržištu postoji veliki nesrazmjer između maloprodajnih i veleprodajnih cijena meda. Naime, prodajna cijena meda koju pčelar postiže kod tzv. otkupljivača varira uvelike je manja, pa čak i dvostruko više od prodajnih cijena meda koji se nalazi na policama u trgovinama i trgovačkim lancima.

Ono na čemu HPS inzistira i potiče je prodaja meda na „kućnom pragu“. Takav vid plasmana meda zakonski je reguliran Pravilnikom, koji je donijelo Ministarstvo poljoprivrede 2008. g. Njime se omogućuje direktan pristup i uspostavlja direktan odnos između pčelara i potrošača bez ikakvog posrednika. Takav način omogućuje svakom potrošaču da zna od koga je med kupio, da se stvarno osvjedoči o pčelaru kao proizvođaču. Cilj je educirati potrošače da je što manji upliv čovjeka u nastanku i proizvodnji meda jedini pravilan način te da se takav odnos postiže upravo temeljem prodaje „na kućnom pragu“. Svakako da raduje činjenica da je trend prodaje na „kućnom pragu“ svake godine u sve većem porastu, što je pokazatelj da je takav način prihvaćen i od strane pčelara, a naravno da su to i potrošači prepoznali i uvjerali se u ispravan i kvalitetan pristup.

Mirjana Glavaš

KIM KIYOSAKI: BOGATA ŽENA

Za žene koje inzistiraju na tome da postanu financijski nezavisne

* „Ova je knjiga obavezno štivo za sve žene. Danas, više nego ikada prije, žene moraju biti financijski mudre.“

(Donald J. Trump)

Robert Kiyosaki: Postoji izreka koja kaže: „Iza svakog uspješnog muškarca stoji jaka žena.“ U mom je slučaju to definitivno istina. Ne bih postigao uspjeh koji sam postigao da nije bilo moje supruge Kim. Ponekad se pitam gdje bih bio da nije bilo nje.

Očito, kad sam sreo Kim privukla me je njena vanjska ljepota. Na našem sam prvom izlasku otkrio da nije imala samo lijepo lice. Imala je i mozak. Bila je vrlo pametna. Kako smo se bolje upoznawali otkrio sam da je bila ljepša iznutra nego izvana, i zbog toga sam se zaljubio. Ako srodne duše postoje, ja vjerujem da sam svoju pronašao. Da ima kičmu otkrio sam u teškim trenucima. Imala je unutarnju snagu koja nas je provela kroz neke od najtežih trenutaka u kojima sam se našao i sumnjao da bih prošao kroz njih da nije bilo nje. U mnogim me je trenucima - kad nismo imali novaca, krova nad glavom, prijevoza - držala dok sam ja plakao poput dječaka. Ona je bila hrabra, imala kičmu, ona nikada nije izgubila vjeru u mene, mada sam je ja sam izgubio.

Kao što je slučaj s mnogim parovima i mi smo imali svoje razmirice. Definitivno nismo živjeli životom iz sapunice. Ipak, jedna od sjajnih stvari u teškim vremenima - usponima i padovima, greškama - jest što je iz moje ljubavi prema Kim izraslo i poštovanje. Ona je vlastita osoba. Ona me ne treba kako bih se brinuo za nju. Ona je moderna, u trendu, zabavna, bogata, puna ljubavi, predivna i samostalna.

Sharon Lechter: Kim je moja pri-

KONTAKT: Izdavač: Katarina Zrinski d.o.o., Varaždin, 2010. g.
Telefon: 042/241 000
www.kz.hr

jateljica i poslovna partnerica preko deset godina. Kim je stalo do poticanja svih žena da postanu financijski nezavisne. Meni je stalo da pomognem roditeljima u obrazovanju djece kako bi sva djeca mogla ne samo preživjeti, već prosperirati u financijskom svijetu s kojim će se suočiti.

Dok čitate ovu knjigu vjerojatno ćete se prepoznati u jednom od likova koje Kim predstavlja. Bavi se mnogim izgovorima koje žene daju sebi i drugima odgovarajući ZAŠTO bismo ne ulagati.

„Moj će se suprug pobrinuti za mene.“

„Previše radim na svom radnom mjestu.“

„Želim uživati u rezultatima svog rada.“

„Nemam vremena.“

„Nemam novca.“

„Nisam dovoljno pametna.“

„Moja me djeca trebaju.“

„Ne želim se truditi.“

Kim se bavi svakim od tih izgovora i objašnjava kako ih možete nadvladati. Ne ulazite u brak očekujući da ćete se rastati. Mnoge žene zaglave u nesretnim i nezdravim brakovima zbog novca. Kad radite, čim ste uspješniji tim imate više posla i manje vremena za druge poduhvate. Čim postanete uspješnijima u ulaganjima, tim ćete u više slobodnog vremena uživati. Vaše će ulaganje naporno raditi za vas, pružati vam novac koji trebate umjesto da za taj novac vi naporno radite. ●

